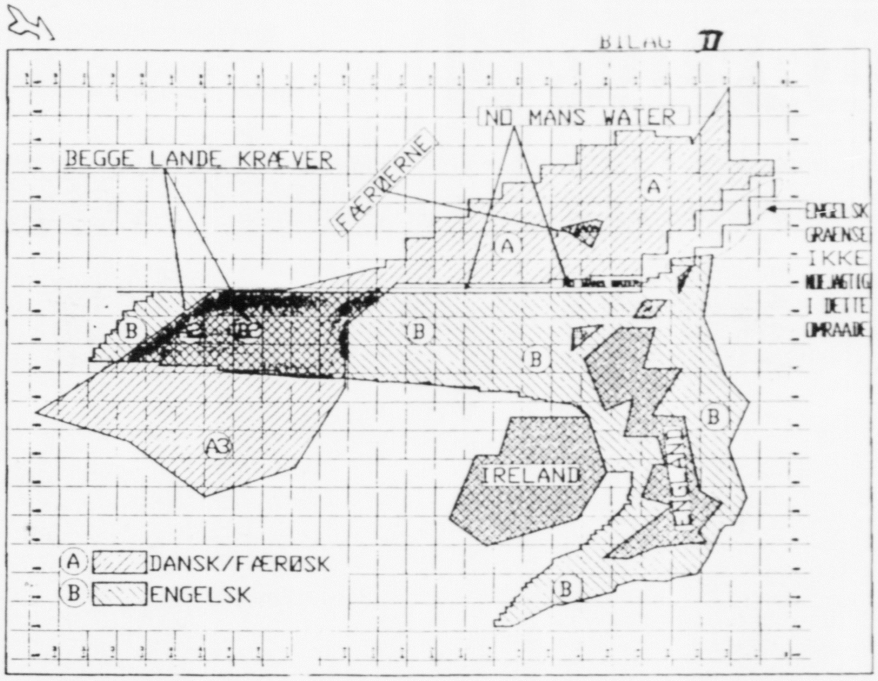

koldt«, så man ikke baserer et på »den store hjælpsomhed man modtager i disse »centre«, på et tidligt tidspunkt indgår unødvendige »langtids-aftaler«, der senere kan vise sig meget dyre, hæmmende og konkurance forvridende.

5. Gennemgangen af den under pkt. 3 nævnte »mangelliste« vil klart vise, det store behov der naturligvis må være på »omsköling«, »efter-uddannelse«, uddannelse til »specielle olie-orienterede-job« og *»overførsel af ny højteknologi«.*

Når »mangel-listen« sammenlignes med »landsstyrets langtidsplan« eller »F.O.« egen udviklingsplan for udviklingen af Færøernes undergrund, kan man danne sig et skon over hvor mange færinger, man kan forvente beskæftiget inden for de forskellige »fag-kategorier« og derved få et kvantitativt indtryk af »uddannelses-behovet«.

Baseret på dette behov kan man så vurdere, hvad der kvalitetsmæssigt, økonomisk og socialt vil være den bedste måde, at »tilvejebringe uddannelsen inden for hver enkelt af disse faggrupper ella enkelt-individer.«

Disse måder kunne f.eks være:

A. På kontraktbasis — for et vist antal år — min. to år — at ansæte en »olie-specialist« til at foretage den overordnede planlægning af »olie-udvindings-strategien. Herunder organiseringen af »spesial-uddannelserre«, og optræning af en færøsk stab, der kan overtage de aktiviteter, som denne person har udført, fra ansættelsestidspunktet, indtil kontraktens udløb.

Herved opnås en »professionel opstart«, opbygningen af en professionel organisation, og en »sandsynligvis problemfri overgang til »færøsk-management«.

B. Når det drejer sig om »uddannelse af mange personer inden for en enkelt kategori», vil det uden al tvivl, være det bedste og mest økonomiske, at oprette et trænings-center på Færøerne, og »importer special-instruktørerne (lærerkræfterne) for det tidsrum denne uddannelse tager, samtidig kunne de oprindelige instruktører træne færøske instruktører inden for de forskellige specialer, således at de var velkvalifiserede til at tage de nødvendige internationalt anerkendte certifikater, som instruktører inden for det pågældende område. Dette ville yderligere fremme beskæftigelsen og interessen fra unge færinger.

C. For mere individuelle uddannelser, som for eks. seismiske folk, reservoir-ingeniører, mekaniske ingeniører, vil det sansynligvis være teknisk som økonomisk mest fordelagtigt, at uddannelsen foregår på læreranstalter, der har specialiseret sig i og har en international anerkendelse inden for det pågældende speciale.

D. Mange af »uddannelserne« — især de praktisk betonede — kunne foregå på »olie-platformene«, fabrikations-pladserne for platformene, olieterminalerne, supply-bådene, de seismiske skibe og andre »olie-orienterede faciliteter« m.m.

Denne »uddannelse« kunne ske i form af

1. Almindelig »ansættelse med løn«.
2. »Trainee-ordning med krav på opklaring« med delvis eller ingen løn.
3. »Træningskursus, organiseret for andre« olie-fu maers funktionærer.
4. Studie-ophold ved særlige læreanstalter eller institutioner.
5. Konferancer og andre kursus-centre. m.m.
6. Ekskurtioner og studierejser, til steder, hvor de pågældende emner kan besigtiges og demonstreres.
7. Joint-ventures mellem firmaer, der allerede har vist deres tekniske og økonomiske kapasitet inden for »olie-industrien og et lokalt firma, med deling af aktiekapitalen på f.eks. 50/50.«

Den konkurrance som »Føroyar Oljuidnaður« må »Slås imod«

Bilag I viser resultatet af en sådan joint-venture mellem det store amerikanske Mc. Dermott olie-installationsfirma og et lokalt firma fra de Arabiske Erimitater, der i fællesskab har etableret en konstruktions-Yard i et »frizoneområde« i landet, nu er de så konkurrancedygtige, bl.a. på grund af dygtig organisation og billig indisk og philipinsk arbejdskraft — at de til trods for de 8000 -10.000 km. transport, er i stand til at levere olie-udvindings-platforme billigere end de engelske og norske firmaer.

Det er den slags firmaer Færøerne skal konkurere imod, eller »lobby-imod« (opnå subsidier for færøsk arbejde) i forbindelse med ordlydden af de eventuelle færøske »olie-udvindings-kontrakter«.

Færingerne har en god basis-uddannelse, men skal blot special-uddannes eller omskoles

I forbindelse med disse »nye olie-uddannelser« er det en meget stor fordel, at Færøerne har et veludbygget uddannelsessystem, en veluddannet håndværkerstand og mange gode mekaniske folk i form af maskinmestre m.f.

»Olie-bibliotek« på Færøerne

»F.O.« skulle også opbygge et moderne olie-bibliotek, hvor alle interesserede kunne komme og se, Audio-visuelle« casetter om alle »olie-industriens faser« samt læse om alle tekniske detallier om olieudvindingen.

De fleste »olie-firmaer« har produceret video-kasetter, der viser en masse af deres aktiviteter, videofilm som i langt de fleste tilfælde kan fås gratis som reklame, eller for en symbolsk lille betaling, sådanne video-film er glimrende til at skabe interesse for »olie-udvindingen«, der er for »moderne mandfolk«. Jeg har allerede afsendt et eksemplar af min olie-rapport (den er blevet offentliggjort i »Sosialurin« og »Dimmalætting« i begyndelsen af april). Så det kan blive den første bog i biblioteket. Et moderne audio-visuelt bibliotek for »olie-udvindingen«, vil være en god hjælp til, at få den unge generation til at se fremtidsperspektiverne i tanken om »olie-udvindingen som en alternativ sektor«.

Øjeblikkelig start er mulig

Alt det ovenstående er noget man kan begynde på »øjeblikkelig« — når man tror på *»olien som et alternativ til fiskeriet«*, der vil gå lang tid inden denne »olie-uddannelse« er bragt op til en standard, der kan berettige Færøerne til en international samarbejdspartner inden for »olie-industrien«, så Jo før man får startet, jo hurtigere kommer man tæt til målet.

Usikkerhedsmomenter, der kan forsinke undergrundsudnyttelsen

Men olie er stadig ikke fundet og ingen ved hvor den endelige *grænse for Færøernes udnyttelse af undergrunden vil ligge!!*

Hvem ønsker at bruge tid og penge på seismiske undersøgelser i et område, som man måske senere skal afstå til englænderne. Det område, der ikke er diskussion om er ca. »kun en trediedel af det færøske fiskeri-zone område«, som det vil fremgå af vedlagte kort, der end ikke viser den 100 km. brede zone i Shetlands-renden, som England efter sigende yderligere gør krav på.

»Program-erklæringen« er ok., men der mangler et »lang-tids-program«

Jeg kan fuldt ud tilslutte mig »F.O.s« program-erklæring, derimod kan jeg ikke helt tilslutte mig nogle af Johan Mortensens udtalelser, men det kan måske skyldes, at jeg har misforstået dem.

Johan Mortensen giver udtryk for, at sammensætningen af det »nedsatte kulbrinteudvalg« burde have været en anden, med større repræsentation af Færøernes erhvervsfolk.

Dette kan diskuteres, men til gengæld har lagmand Marita Petersen i interviewet i »Sosialurin« den 8. maj 1993 klart givet udtryk for, at landsstyret — inden de i begyndelsen af juni d.å. træffer deres endelige beslutning om udnyttelsen af den færøske undergrundm — vil »lytte til« alle råd, hvorend de kommer fra.

I henhold til denne meget *»demokratiske fremgangsmåde«*, ligger vejen helt klar.

Hvis Johan Mortensen har indtrykket af, at udvalgets indstilling *ikke vil repræsentere »Føroyar Oljuidnaður's* opfattelse af *hvorledes olie-udvindingen, på Færøerne skal foregå« kan Johan Mortensen og de andre bestyrelses medlemmer blot fremkomme med en »konstruktiv« rapport for »en alternativ 5 elle 10 års udnyttelsesplan for Færøernes undergrund«.* Rapporten skal naturligvis anskueliggøre, hvad dette »alternativ« sandsynligvis vil koste i »løbende udgifter« og investeringer og størrelsen af evt. indtægter, samt hvorledes det foreslås finan-cieret, så »dette alternative forslag« ikke ender op som en »ny økonomisk skandalesag« som »Trawler-sagen«.

Johan Mortensen udtaler, at »Tinganes« har været alt for tavs og passiv i »oliesagen«.

Dette er en påstand jeg på det kraftigste må afvise, i henhold til papirer jeg er i besiddelse af.

Landsstyret udsendte den 22. januar 1993 en pressemeddelelse, i hvilket det meddelte at »kulbrinte-udvalget« var blevet pålagt at skulle udarbejde en »del-rapport« vedrørende »forslag til udnyttelsen af den færøske undergrund«, og den skulle være færdig ikke senere end i begyndelsen af juni dette år. Så vidt jeg ved er »kulbrinte-udvalget« netop på Færøerne i denne uge for at »diskutere indholdet af denne del-rapport« med de relevante Færøske myndigheder og folkevalgte«.

Så vidt jeg kan se har landsstyret fuldt ud overholdt den tidsplan de fremlagde i januar.

Hvad Johan Mortensen sandsynligvis mener er, at udvalget ikke behøvede 4 måneder til at udarbejde denne »delrapport« i. Denne påstand kan diskuteres, men når man skal rådgive i en sag der måske kan dreje sig om 50-70 milliarder kr. har man krav på at få så megen tid, at man kan undersøge alle vigtige muligheder tilstrækkelig grundigt.

Yderligere er det meget vigtigt, at en engang fastsat tidsfrist overholdes, og hverken forlænges eller forkortes.

Tilsvarende har Johan Mortensen også haft 4 måneder til at »planlægge hvorledes han ville anbefale, at en realistisk og økonomisk »tidsplan for udnyttelsen af Færøernes undergrund gennem de næste 5-15 år skulle udformes.

Lagmanden har i dette tilfælde fuldt ud tilsluttet sig de demokratiske principper, det er derfor ikke alene en »ret« Johan Mortensen har til skriftligt at lagmanden at fremsende *»Føroyar Oljuidnaður« »realistiske alternative-forslag til tidsplan for udnyttelsen af Færøernes undergrund«*, det er en demokratisk pligt. *En sådan fremsendelse skal naturligvis ske »inden landsstyret tager sin endelige stilling til spørgsmålet«*

Her har »Føroyar Oljuidnaður« virkelig chancen for at vise, at firmaet er en virkelig konstruktiv nyskabelse indenfor det færøske erhvervsliv, *en nyskabelse, der lover godt for »olie-sektoren som et alternativ til fisken-sektoren«*, eller det blot er et firma, der kan kritisere andres handlinger, uden at komme op med »konstruktive alternativer«.

Jeg ser frem til at få bekræftet hvilket slags firma »Føroyar Oljuidnaður« er.

Manama, Bahrain,
26. maj 1993

Sverre Dan Joensen

Another feather in McDermott-ETPM's cap